

Даниял кітабы — елу екінші бөлім

Пайғамбарлық жұмбақтың ашылуы: Даниялдың аяны және патшалықтардың өрлеуі

Jeff Pippenger

2024-01-16

Соңғы мақалада біз Габриелдің 1844 жылдың мерзімін екі куәгердің негізінде растау үшін «соңғы қаһардың» қорытындысын ұсынғанын көрсеттік. Миллер Яһуда патшалығына қарсы орындалған Леуіліктер жиырма алтыдағы «жеті уақытты» түсінді, бірақ ол ешқашан Исраилдің солтүстік және оңтүстік патшалықтарының екеуіне де қатысты «жеті уақыт» үкімінің мақсаты мен өзара байланысын көретін деңгейге жеткен жоқ. Оның он тоғызыншы аяттағы «соңғы қаһардың» айырмашылығын қашан да бір таныған-танымайтыны күмәнді, дегенмен ол, сөзсіз, жалпы мағынада «қаһардың» «жеті уақыт» екенін түсінді. Алғашқы және соңғы қаһарға қатысты жарық 1856 жылы Пальмони арқылы ашылды, бірақ 1863 жылы ол қабылданбай тасталды. Соған қарамастан, Миллердің «жеті уақыт» туралы хабары шектеулі болса да, дұрыс еді.

Миллер Даниялдың сегізінші тарауының он бірінші аятындағы пұтқа табынушы Римнің кіші мүйізі пұтқа табынушылықты көтеріп, ұлықтағанын танымаған болар еді, өйткені Миллер үшін «алып тастау» Даниял кітабындағы оның үш рет кездесуінің әрқайсысында жай ғана жою дегенді білдіретін. Алайда оның хабары шектеулі болғанымен, бәрібір дұрыс еді.

Миллершілер он бірінші аяттағы «киелі үйдің» Рим қаласындағы пұтқа табынушылық ғибадатхана (Пантеон) екенін таныды, бірақ олардың хабары еврей тіліне негізделген жоқ. Миллердің хабары пайғамбарлық уақытқа бағытталған еді. Олардың хабары мөрінен ашылған тарихи жағдайлар Киелі кітаптағы пайғамбарлықтағы алтыншы патшалық ретінде Америка Құрама Штаттарын көрулеріне бөгет жасады, бірақ бұдан да артық, ол оларға папалық билікті Киелі кітаптағы пайғамбарлықтағы бесінші патшалық ретінде көруге бөгет жасады.

Өздері өмір сүрген тарих мәжбүр еткендіктен, олар пайғамбарлықтарды Мәсіхтің жуық арада қайта келуі жөніндегі өздерінің күтуіне сәйкес қолданды, әрі олардың үміті ақталмай қалды, бірақ олардың хабары дұрыс еді. Жәбірейіл он бесінші аяттан жиырма жетінші аятқа дейінгі екі көріністің түсіндірмесін берген кезде, Миллердің түсінігі оның тоғызыншы аяттан он екінші аятқа дейінгі кіші мүйіздің жыныстық ауысуында бейнеленген патшалықтар туралы неғұрлым кеңірек аянды ұғынуына кедергі болды. Миллериттер Жәбірейілдің түсіндірмесінде Римді тек төртінші әрі соңғы жерлік патшалық ретінде ғана көреді.

Мен, тіпті мен — Даниял, аянды көріп, оның мағынасын ұғынуға тырысқанымда, міне, алдымда адамға ұқсас біреу тұрды. Сонда мен Ұлайдың екі жағасының арасынан бір

адамның дауысын естідім; ол дауыстап: «Жәбірейіл, осы адамға аянды ұқтыр», — деді. Сонда ол мен тұрған жерге жақындап келді; ал ол келгенде, мен қорқып, жүзтөмендеп құладым. Бірақ ол маған: «Түсін, ей, адам ұлы; өйткені аян ақырзаман уақытына қатысты», — деді. Ол менімен сөйлесіп тұрған кезде, мен жүзіммен жерге қарап, терең ұйқыға кеттім; бірақ ол маған қолын тигізіп, мені тік тұрғызды. Сосын ол: «Міне, қаһардың соңғы кезінде не болатынын саған білдіремін; өйткені ақыры белгіленген уақытта болады. Сен көрген екі мүйізді қошқар — Мадай мен Парсы патшалары. Ал жүндес теке — Грекия патшасы; оның екі көзінің арасындағы үлкен мүйіз — бірінші патша. Ал оның сындырылғанынан кейін оның орнына төрт мүйіздің шыққаны — сол халықтан төрт патшалықтың шығатынын білдіреді, бірақ оның қуатымен емес. Ал олардың патшалығының соңғы кезінде, қылмыскерлер шегіне жеткенде, жүзі сұсты, астарлы сөздерді түсінетін бір патша көтеріледі. Оның күші зор болады, бірақ өз күшімен емес; ол ғажайып түрде ойран салады, өркендейді, әрекет етеді де, күштілерді және қасиетті халықты құртады. Өзінің айлакерлігі арқылы ол алдауды өз қолында гүлдетеді; жүрегінде өзін жоғары көтереді және бейбітшілік арқылы көптерді құртады; сондай-ақ әміршілер Әміршісіне қарсы тұрады; бірақ өзі адам қолынсыз күйретіледі. Кеш пен таң туралы айтылған аян ақиқат; сондықтан аянды мөрлеп қой, өйткені ол көптеген күндерге арналған». Ал мен, Даниял, әлсіреп, бірнеше күн ауырып жаттым; содан кейін орнымнан тұрып, патшаның ісін атқардым. Мен аянға қайран қалдым, бірақ оны ешкім түсінбеді. Даниял 8:15–27.

Даниел Ұлай өзені туралы көріністі қабылдағанымен (қазіргі кезде орындалу үдерісінде тұрған), Вавилон тарихында бірінші патшалық бұл көріністен тыс қалдырылған. Ол екінші және жетінші тарауларда алтын бас әрі арыстан ретінде енгізілген болатын, бірақ сегізінші тарауда Вавилонның алынып тасталып, қайта қалпына келтірілуі деген пайғамбарлық сипаты ерекше атап көрсетілді. Набуходоносор «жеті мезгілге» адамдар арасынан қуылған кезде, папалықтың өлімші жарасын бейнелеген еді; сол арқылы Тирдің жезөкшесі ұмыт қалатын нышандық жетпіс жылды да бейнеледі. Даниел кітабының сегізінші тарауында Вавилон Киелі кітап пайғамбарлығындағы патшалықтардың қатарынан ұмыт қалдырылады, ал көрініс Мидиялықтар мен Парсылардан (қошқардан) басталып, содан кейін Грекиямен (текемен) жалғасады.

Ұлы Ескендірдің патшалығы, жетінші тарауда да төрт қанаты мен төрт басы бар қабылан арқылы бейнеленгеніндей, Ескендірден әлдеқайда әлсіз төрт патшалыққа ыдырап кетті. Төрт саны солтүстік, шығыс, оңтүстік және батыс арқылы бейнеленетін дүниежүзілік ауқымды білдіреді. Сегізінші тараудың сегізінші аятында көктің төрт желіне қарай төрт атақты мүйіз көтерілді. Жетінші тарауда Грекияның төрт қанаты сегізінші тараудың төрт желімен сәйкеседі, ал Грекияның төрт басы төрт атақты мүйізбен сәйкеседі. Төрт бас пен төрт атақты мүйіз Ескендірдің бастапқы патшалығы ыдыраған төрт патшалықты білдіреді, ал төрт қанат пен төрт жел бөліністің төрт аймағын білдіреді. Бұл жайттағы айырмашылықты көру маңызды, өйткені ол миллериттердің Римнің төртінші патшалығы туралы протестанттардың дәстүрлі түсінігіне қарсы келтірген уәжін бейнелейді.

Хабаққұқтың кестелерінде, 1843 және 1850 жылдардағы ізашарлық кестелерде бейнеленгендей, пайғамбарлық қолдануды көрсетпейтін бір ғана бейнелеу бар, және ол төрт бас пен көрнекті мүйіздердің, сондай-ақ төрт қанат пен желдердің арасындағы айырмашылыққа қатысты. Киелі кітап пайғамбарлығындағы төртінші патшалық ретінде Рим туралы ақиқатты көмескілеуге ұмтылып, Шайтан төрт бас пен көрнекті мүйіздердің, және төрт қанат пен желдердің шынайы не жалған мағынасына қатысты бір дәлелді алға тартты. Шайтан мұны істеді, өйткені Даниял кітабы көруді бекіткен Даниял кітабындағы бір айқын нышанды анық көрсетеді. Сол нышанды бекітетін айғақтың бір бөлігі төрт бас пен көрнекті мүйіздерде, және төрт қанат пен желдерде қамтылған. Протестанттар бұл дәлелге қатысты шайтандық көзқарасты ұстанды, әрі бұл дәлел Миллериттер тарихы үшін соншалықты маңызды болды, сондықтан олар сол дәлелді кестеде атап көрсетті. Даниял кітабындағы “chazon” көрінісін бекітетін күш “сенің халқыңның қарақшылары” деп айқындалады, ал протестанттар сол күшті Антиох Епифан есімді Сирия патшаларының ұзын-сонар қатарындағы біреуі деп анықтады, ал Миллер оларды Рим деп таныды.

Сол замандарда оңтүстіктің патшасына қарсы көп адам көтеріледі; сондай-ақ халқыңның қарақшылары аянды орнықтыру үшін өздерін көтереді; бірақ олар құлайды. Даниял 11:14.

Антиох Александр патшалығы ыдырап кеткен төрт патшалықтың бірінен тараған патшалар тізбегіндегі патшалардың бірі болды. Даниял кітабының сегізінші тарауының тоғызыншы аятындағы кіші мүйіз Александр патшалығынан кейін пайда болды, әрі тоғызыншы аятта олардың бірінен кіші мүйіздің шыққаны айтылады.

Солардың бірінен оңтүстікке қарай, шығысқа қарай және көркем елге қарай аса ұлғайған бір кішкене мүйіз шықты. Даниял 8:9.

Рим аянды орната ма, әлде әлсіз әрі едәуір елеусіз Сирия патшасы аянды орната ма деген талас, сондай-ақ кішкентай мүйіз билігі төрт мүйіздің бірінен шықты ма, әлде төрт желдің бірінен шықты ма деген таласты да қамтиды. Бұл айтарлықтай талас емес, өйткені тарих пен пайғамбарлық Римнің Грек империясының мұрагері болмағанын, қайта Римнің жаңа бір билік болғанын анық көрсетеді. Егер Рим төртінші патшалық болса, онда тоғызыншы аяттағы «солардың бірінен» деген сөз тіркесі төрт желдің немесе қанаттардың біріне қатысты болуы тиіс. Ал егер ол Антиох Епифан болса, онда ол Сирияның мүйізінен шыққан.

Миллериттер «сенің халқыңның тонаушылары» ретінде бейнеленген биліктің Мәсіхке қарсы көтерілетінін анықтады.

Өзінің саясаты арқылы ол айланы өз қолында өркендетеді; жүрегінде өзін жоғары көтереді, және бейбітшілік арқылы көптерді құртады; сондай-ақ әміршілер Әміршісіне қарсы тұрады; бірақ ол қолсыз-ақ күйретіледі. Даниел 8:25.

«Әміршілер Әміршісі» — Мәсіх, ал Антиох Епифан Мәсіх дүниеге келмей тұрып-ақ әлдеқайда бұрын өмір сүрген, сондықтан Миллериттер бұл жайтты 1843 жылғы кестеде атап

көрсетті. Кестеде олар 164 деген датаны енгізді; шын мәнінде, оның ешқандай киелі кітаптық сілтемесі жоқ, әрі ол тек Миллер мен протестанттық теологтар арасындағы төртінші патшалыққа қатысты даудың маңызын айқындайтын белгі ғана болды. Кестеде «164» жылының қасына олар былай деп жазды: «Антиох Епифанның өлімі; ол, әрине, Әміршілер Әміршісіне қарсы көтерілген жоқ, өйткені Әміршілер Әміршісі дүниеге келуден 164 жыл бұрын ол қайтыс болған еді.»

Бүгінде адвентизм, діннен безген протестантизм сияқты, “сенің халқыңның қарақшылары” деп Антиох Епифанды үйретеді; мұның өзі “1843 жылғы кесте Жаратқан Иенің қолымен бағытталды және оны өзгертуге болмайды” деп Тәңірдің рухтандырған жазбасында белгіленгеніне қарамастан. Миллериттер қатал келбетті патшаның Рим екенін білді, сондықтан олар “хазон” аянын орнықтыру қабілетін күйрететін шайтандық ілімнен шайқалмады. Киелі кітапта аян болмаса, халықтың құритыны анық айтылған.

Аян жоқ жерде халық азады; ал заңды сақтайтын адам — бақытты. Накыл сөздер 29:18.

Сүлеймен аятта айқындап отырған аян — «chazon» аяны; Даниял кітабының сегізінші тарауының он үшінші аятында бұл аян пұтқа табынушылық пен папалықтың қасиетті орынды және қосты таптап жатқанын айқындайды. Миллериттер үшін сол екі қаңыратып-жойғыш күш Киелі кітап пайғамбарлығындағы төртінші патшалықты білдірді, әрі Римнің төртінші патшалығын («сенің халқыңның талаушылары») танып-білмейінше, олар бұл аянды орнықтыра алмас еді. Даниял кітабының он бірінші тарауының он төртінші аятындағы «сенің халқыңның талаушылары» оңтүстіктің патшасына қарсы көтерілуге, өздерін жоғары көтеруге, аянды орнықтыруға және құлауға тиіс еді. Рим осы сипаттардың әрқайсысын орындады.

Жетінші тарауда төртінші патшалық өзінен бұрынғы патшалықтардан «өзгеше» екені нақты көрсетіледі.

Осыдан кейін мен түнгі аяндарда қарап тұрдым, міне, төртінші бір хайуан көрінді: ол үрейлі де қорқынышты, әрі аса күшті еді; оның үлкен темір тістері бар еді: ол жалмап жеп, быт-шыт қылып талқандады, ал қалғанын аяқтарымен таптап тастады; ол өзінен бұрынғы барлық хайуандардан өзгеше еді; және оның он мүйізі бар еді.... Содан соң мен барлық басқалардан өзгеше, аса қорқынышты болған, тістері темірден, тырнақтары жезден болған төртінші хайуан туралы шындықты білгім келді; ол жалмап жеп, быт-шыт қылып талқандады, ал қалғанын аяқтарымен таптап тастады; Сондай-ақ оның басындағы он мүйіз туралы және кейінірек өсіп шыққан, алдында үшеуі құлаған басқа мүйіз туралы; яғни көздері бар, өте зор сөздер сөйлейтін аузы бар, және түр-тұлғасы өз серіктерінен айбарлырақ болған сол мүйіз туралы. Даниял 7:7, 19, 20.

Даниялдың жетінші тарауындағы төртінші патшалық өзінен бұрынғы патшалықтардан «өзгеше» екендігі екі рет айқындалды. Егер тоғызыншы аяттағы «кіші мүйіз» жай ғана Сирия мүйізінің (Антиох Епифанның) жалғасы болған болса, ол өзгеше болмас еді. Жетінші тарауда Римнен бұрын келген аңдар арыстан, аю және қабылан болды; бұлардың бәрі табиғатта шын мәнінде бар жануарлар. Бірақ темір тістері мен жез тырнақтары бар төртінші

аңға келгенде, жалмап-жұтатын сол қорқынышты аңды бейнелейтін табиғаттағы ешбір аңды Даниял білмеді. Ол өзгеше болды. Тоғызыншы аяттағы «кіші мүйіз» төрт жел мен қанаттар бейнелеген аймақтардың бірінен шықты, ал мүйіздердің бірінен немесе көрнектілердің бірінен шыққан жоқ.

Даниял кітабының сегізінші тарауында былай делінген: «олардың патшалығының ақырғы кезінде, заңсыздық жасаушылардың күнәсі толысқан шақта, өңі қатал, құпия сөздерді түсінетін бір патша көтеріледі». «Олардың патшалығының ақырғы кезінде» (төрт патшалыққа ыдырап кеткен Грекияның), «заңсыздық жасаушылардың күнәсі толысқан» уақытта, жаңа бір патша көтерілуге тиіс еді.

«Әрбір ұлт іс-әрекет сахнасына шыққан кезде, Бақылаушы мен Қасиетті Иенің мақсаттарын орындай ма, жоқ па — осының анықталуы үшін, оған жер бетінде өз орнын иеленуге рұқсат етілді. Пайғамбарлық дүниенің ұлы империяларының — Бабылдың, Мидо-Парсының, Грекияның және Римнің — өрлеуі мен дамуын бейнелеп көрсетті. Бұлардың әрқайсысымен, қуаты азырақ халықтардағыдай, тарих қайтадан қайталанды. Әрқайсысының сыналатын өз кезеңі болды; әрқайсысы сәтсіздікке ұшырады, оның даңқы сөніп, құдіреті кетті». Prophets and Kings, 535.

Грекия патшалығының ақырында («соңғы уақытта»), олардың сынақ мерзімінің тостағаны толғанда («қылмыскерлердің күнәсі шегіне жеткенде»), «сұсты жүзді патша» көтеріледі. Бұл патша «жұмбақ сөздерді» түсінеді, өйткені ол яһудилердің еврей тіліне де, одан бұрынғы патшалықтың грек тіліне де мүлде ұқсамайтын басқа тілде сөйлейді, өйткені ол латын тілінде сөйлейді. Сол патшалықты Мұса біздің заманымыздың 66–70 жылдарындағы қоршауды әкелетін халық ретінде алдын ала көрсеткен еді; сол кезде, өзге нәрселермен қатар, аштық соншалықты сұмдық болды, яһудилер аман қалу үшін өз балаларын жеді.

Сен барлық игіліктің молдығына қарамастан, Құдайың Жаратқан Иеге қуанышпен әрі жүрек шаттығымен қызмет етпегендіктен, Жаратқан Ие саған қарсы жіберетін жауларыңа аштықта, шөлде, жалаңашта және барлық нәрсеге мұқтаждықта қызмет ететін боласың; әрі Ол сені құртқанға дейін мойныңа темір мойынтұрық салады. Жаратқан Ие саған қарсы алыстан, жердің шетінен, қыран ұшқандай шапшаң бір халықты алып келеді; сен оның тілін түсінбейсің; ол — жүзінен қаһар төгілген, қартты қадірлемейтін де, жасқа рақым көрсетпейтін халық. Ол сенің малыңның өнімін, жеріңнің жемісін сені құртқанға дейін жейді; әрі сені құртқанға дейін саған астықты да, шарапты да, майды да, сиырларыңның төлін де, қойларыңның өсімін де қалдырмайды. Ол сенің бүкіл жеріндегі барлық қақпаларыңның түбінде сені қоршап, сен арқа сүйеген биік әрі берік қабырғаларың бүкіл жерінде құлағанға дейін қыспаққа алады; және Құдайың Жаратқан Ие саған берген бүкіл жеріндегі барлық қақпаларыңның түбінде сені қоршауға алады. Сонда жауларың сені қоршауда және таршылықта қыспаққа алған кезде, Құдайың Жаратқан Ие саған берген ұлдарың мен қыздарыңның етін, өз тәніңнің жемісін жейтін боласың. Второзаконие 28:47–53.

Даниял кітабының екінші тарауында төртінші патшалық «темірмен» бейнеленген, ал Мұса яһудилердің мойнына «темір мойынтұрық» салатын «бір халықты» атап көрсетті. Сол

«халық» яһудилерді «жойып жіберер» еді, әрі ол қырандай жүйрік болар еді; қыран — Римнің нышаны. Ол сен «тілін түсінбейтін» «халық» болар еді, өйткені оның тілі яһудилер үшін «күңгірт сөздер» болмақ. Ол Даниял кітабының сегізінші тарауында «сұсты келбетті патша» деп сипатталғандай, «сұсты келбетті халық» болар еді. Ал Иерусалимнің «қоршауы» кезінде яһудилер өз «құлдары мен қыздарын» жеді.

Миллер пұтқа табынушы Римді Мұса алдын ала айтқан күш, Даниял кітабының екінші тарауындағы төртінші «темір» патшалық, сондай-ақ еврейше не грекше емес, латынша сөйлеген «халық» деп таныды. Миллер Киелі кітап пайғамбарлығындағы төртінші және бесінші патшалықтың арасында ешқандай айырмашылық жасамады, өйткені оның түсінігінде екеуі де жай ғана Рим болатын. Сондықтан жиырма үшінші аятта пұтқа табынушы Рим бой көрсеткеннен кейін, ол жиырма төртінші аятта бейнеленген айырмашылықты көрмеді. Көріністе тоғызыншыдан он екінші аяттарға дейінгі аралықта кішкене мүйіз ер жыныстыдан әйел жыныстыға, әйел жыныстыдан ер жыныстыға ауысып отырды, ал жиырма үшінші аят пұтқа табынушы Римнің пайғамбарлық сипаттарын айқындайды, бірақ Жәбірейілдің жиырма төртінші аяттағы түсіндірмесі әйел жынысты Римге ауысады. Жиырма төртінші аяттағы бұл күш «зор күшке» ие болуға тиіс еді, «бірақ өз күшінің арқасында емес; ол ғажайып түрде қиратады, және өркендейді, әрі іс жүргізеді, және құдіреттілер мен қасиетті халықты қиратады».

Папалық Римге пұтқа табынушы Римнің әскери күші берілуге тиіс еді, әрі ол 538 жылдан 1798 жылға дейін бір мың екі жүз алпыс жыл бойы Құдай халқын жоятын еді. Ол «керемет түрде» жоятын еді, өйткені ол — бүкіл әлем «танданып еретін» аң, әрі 1798 жылы аяқталуы алдын ала «белгіленген» алғашқы қаһар толығымен орындалғанға дейін «әрекет етіп, өркендейтін» билік еді.

Содан кейін, жиырма бесінші аятта, Жәбірейіл Даниялға түсіндіріп отырған аяттарда белгіленген ауысуды жалғастырып, қайтадан пұтқа табынушы Римге назар аударады; ол, барлық тарихшылар куәландырғандай, өзгеше бір «саясат» арқылы өз империясын біріктірді. Пұтқа табынушы Римнің «айласы» — халықтарды өз өсіп келе жатқан империясына қосылуға итермелеу болды; әрі ол, тек әскери күшпен ғана құрылған бұған дейінгі империялардан өзгеше, империясын бейбітшілік пен гүлдену уәдесін пайдалану арқылы құрды. Пұтқа табынушы Рим, сондай-ақ, Мәсіхті Қалвария айқышына шегелеген кезде істегеніндей, «әміршілер Әміршісіне қарсы тұруға» тиіс еді.

Содан кейін Жәбірейіл Даниялға түсіндіріп жатқан екі аянға тоқталып, көріністің («march») — яғни сыртқы бейненің — аяны (екі мың үш жүз күн) шынайы екенін, сондай-ақ қасиетті орын мен әскердің пұтқа табынушы Рим мен папалық Рим тарапынан тапталуы туралы «chazon» аянының «көп күндерге» (1798 жылғы ақыр заман уақытына дейін) «жабылып қойылуы (мөрленуі)» тиіс екенін айқындайды.

Содан кейін Даниял біраз уақыт науқастанып жүрді де, кейін қайтадан өз қызметіне оралды, бірақ ол әлі де «march» көрінісін — Жәбірейілге оған түсіндіру бұйырылған сол көріністі — түсінбеген еді. Сол себепті Жәбірейіл тоғызыншы тарауда қайта оралып, Даниялға «march»

көрінісін түсіндіру ісін аяқтайтын болды.

Даниял кітабының тоғызыншы тарауында Даниял пайғамбарлық Сөзді зерттеп жүрген еді де, Мұса мен Еремияның жазбалары арқылы түсінікке келді. Еремия оның ішінде болып отырған тұтқындықтың жетпіс жылға созылатынын білдірген еді.

Бүкіл осы жер қаңырап бос қалады әрі үрей туғызарлық болады; және бұл халықтар жетпіс жыл бойы Бабыл патшасына қызмет етеді. Ал жетпіс жыл толғанда, — дейді Жаратқан Ие, — Мен Бабыл патшасын да, сол халықты да өздерінің заңсыздықтары үшін, сондай-ақ халдейлердің жерін де жазалаймын, әрі оны мәңгілік қаңыраған иендікке айналдырамын. Еремия 25:11, 12.

Мұсаның айтуынша, жау жеріндегі тұтқындық жердің өз сенбілік демалыстарын өтейтін мерзіміне сай келуге тиіс еді.

Мен жерді қаңыратып қоямын; сонда онда тұратын жауларың бұған қайран қалады. Сендерді өзге халықтардың арасына бытыратып жіберемін, әрі сондарыңнан семсер суырамын; жерлерің қаңырап, қалаларың қирап бос қалады. Сонда жер, ол қаңырап бос жатқан бүкіл уақыт бойы, ал сендер жауларыңның жерінде болғандарыңда, өзінің сенбілік демалыстарын өтейді; дәл сол кезде жер тынығады да, өз сенбілік демалыстарын өтейді. Ол қаңырап бос жатқан бүкіл уақыт бойы тынығады; өйткені сендер онда тұрған кездерінде, сендердің сенбілік жылдарыңда ол тынықпаған еді. Леуіліктер 26:32–35.

Даниял Құдайдың пайғамбарлық Сөзінен, екі куәлік арқылы, Оның халқы жау жеріне бытыратылып жіберілгенін, сол уақыт ішінде жердің өз сенбіліктерін өтейтінін түсінді. Ол Еремияның жетпіс жылы жөнінде Шежірелер кітабының авторы түсінгенді түсінді.

Қылыштан аман қалғандарды ол Бабылға айдап әкетті; олар Парсы патшалығының билігі орнағанға дейін оған және оның ұлдарына құл болды. Бұл Жаратқан Иенің Еремияның аузымен айтқан сөзінің орындалуы үшін болды, жер өз сенбілік тынығуларын өтегенге дейін; өйткені ол қаңырап бос жатқан бүкіл уақытында сенбілігін сақтап, жетпіс жылды толтырды. Ал Парсы патшасы Кирдің патшалығының бірінші жылында, Жаратқан Иенің Еремияның аузымен айтқан сөзі орындалуы үшін, Жаратқан Ие Парсы патшасы Кирдің рухын оятты; сондықтан ол бүкіл патшалығы бойынша жарлық жариялап, оны жазбаша түрде де бекітіп, былай деді: «Парсы патшасы Кир былай дейді: Көктегі Жаратқан Ие Құдай маған жер бетіндегі барлық патшалықтарды берді; әрі Ол маған Яһудада тұрған Иерусалимде Өзіне арнап үй тұрғызуды тапсырды. Оның бүкіл халқының арасынан араларыңда кім бар? Құдайы Жаратқан Ие онымен бірге болсын, ол барып көтерілсін». 2 Шежірелер 36:20–23.

Даниял Еремия айтқандай, жер өз сенбілік тынығуларын көріп тұрған шақта, жау еліндегі шашыраудың жетпіс жылы Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы «жеті есе» қарғысқа негізделгенін түсінді; әрі осы түсінікке мойынсұнып, ақырында өздерінің шашыраған күйін ұғынатындар үшін сол жерде бұйырылған емді орындады.

Ал араларыңнан тірі қалғандарыңның жүректеріне жауларының елдерінде үрей жіберемін; сілкінген жапырақтың сыбырының өзі-ақ оларды қуалайды; олар қылыштан қашқандай қашады; әрі ешкім қумаса да құлайды. Ешкім қумаса да, олар қылыштың алдында құлағандай бірінің үстіне бірі құлайды; жауларыңның алдында тұрарлық күштерің болмайды. Сонда басқа халықтардың арасында құрып кетесіңдер, жауларыңның жері сендерді жалмап қояды. Араларыңнан тірі қалғандарың жауларыңның елдерінде өз заңсыздықтары үшін азып-тозады; әкелерінің заңсыздықтары үшін де олармен бірге азып-тозады. Егер олар өз заңсыздықтарын және әкелерінің заңсыздықтарын, Маған қарсы жасаған опасыздықтарын, сондай-ақ Маған қарсы жүргендерін мойындаса; Мен де оларға қарсы жүргенімді және оларды жауларының жеріне алып келгенімді мойындаса; егер сонда олардың сүндеттелмеген жүректері кішірейіп, өз заңсыздықтарының жазасын қабылдаса: онда Мен Жақыппен жасаған келісімді еске аламын, Ысқақпен жасаған келісімді де, Ыбырайыммен жасаған келісімді де еске аламын; жерді де еске аламын. Жер олардан айырылып, иесіз қалған кезінде өз сенбілік тыныштықтарын көретін болады; ал олар өз заңсыздықтарының жазасын қабылдайды, өйткені олар Менің үкімдерімді менсінбеді, әрі жандарыма Менің жарғыларым жиркенішті болды. Соған қарамастан, олар жауларының жерінде болған кезде де, Мен оларды мүлде жойып жіберу үшін теріске қақпаймын, олардан жиркенбеймін, әрі олармен жасаған келісімді бұзбаймын; өйткені Мен олардың Құдайы Жаратқан Иемін. Бірақ Мен олардың игілігі үшін Мысыр жерінен өздеріне Құдай болуым үшін халықтардың көз алдында алып шыққан ата-бабаларымен жасаған келісімді еске аламын: Мен Жаратқан Иемін. Міне, Жаратқан Ие Синай тауында Мұсаның қолы арқылы Өзі мен Исраил ұлдарының арасында белгілеген жарғылар, үкімдер және заңдар осылар. Леуіліктер 26:36–46.

Тоғызыншы тараудағы Даниялдың дұғасы жаудың жерінде бытырап кеткенін көретіндер үшін берілген кеңестің әрбір құрамдас бөлігіне арналған. Бұл дұға оның екінші тараудағы дұғасымен сәйкестендірілуге тиіс, өйткені екеуі бірігіп, Аян кітабының он бірінші тарауында Содом мен Мысыр деп аталатын сол ұлы қаланың көшелерінде өлі жатқан, өздерінің де бытырап кеткенін түсінетіндердің дұғасын бейнелейді. Даниял өз дұғасын аяқтаған кезде, Жәбірейіл “march” көрінісін түсіндіру ісін тәмамдау үшін қайта оралады; дәл сол сияқты Киелі Рух Аян кітабының он бірінші тарауындағы екі куәгер үшін де осыны жүзеге асыруды мақсат етеді.

Мен сөйлеп, дұға етіп, өз күнәмді де, халқым Исраилдің күнәсін де мойындап, Құдайымның қасиетті тауы үшін Жаратқан Ие Құдайымның алдында жалбарынуымды ұсынып тұрғанымда; иә, мен дұғада сөйлеп тұрғанымда, әуелгі көріністе көргенім — Жәбірейіл деген әлгі ер адам — шапшаң ұшып келіп, кешкі құрбандық шалынатын уақыт шамасында маған тиді. Сонда ол маған түсіндіріп, менімен сөйлесіп: «Уа, Даниял, саған даналық пен түсінік беру үшін мен енді келдім»,— деді. Даниял 9:20–22.

Біз бұл зерттеуді келесі мақалада жалғастырамыз.

«Бабыл құлардан аз ғана бұрын, Даниял осы пайғамбарлықтар туралы терең ойға шомып, замандардың мәнін түсіну үшін Құдайды іздеген кезде, оған патшалықтардың

көтерілуі мен құлауы туралы бірқатар аяндар берілді. Даниял кітабының жетінші тарауында жазылған алғашқы аянмен бірге оның түсіндірмесі де берілді; алайда пайғамбарға бәрі түгел айқын етілген жоқ. Сол кездегі өз тәжірибесі туралы ол былай деп жазды: “Менің ойларым мені қатты мазалады, және жүзімнің реңі өзгерді; бірақ мен бұл істі жүрегімде сақтадым”. Даниял 7:28.»

«Басқа бір аян арқылы болашақ оқиғаларға қатысты қосымша нұр төгілді; және осы аянның соңында Даниял: “бір киелінің сөйлеп тұрғанын, және сөйлеген сол киеліге басқа бір киелінің: Аян қашанға дейін болады? — дегенін” естіді (Даниял 8:13). Берілген жауап: “Екі мың үш жүз кеш пен таңға дейін; содан кейін киелі орын тазартылады” (14-аят), оны абыржу мен аң-таңдыққа салды. Ол аянның мағынасын бар ынтасымен іздеді. Ол Еремия арқылы алдын ала айтылған жетпіс жылдық тұтқындықтың Құдайдың киелі орны тазартылғанға дейін өтеді деп көктен келген жаршы аянда мәлімдеген екі мың үш жүз жылмен қандай байланысы бар екенін түсіне алмады. Жәбірейіл періште оған ішінара түсінік берді; алайда пайғамбар: “Аян ... көптеген күндерге арналған болады” деген сөздерді естігенде, есінен танып қалды. Ол өз басынан кешкені туралы былай деп жазады: “Мен, Даниял, әлсіреп, бірнеше күн ауырдым; содан кейін орнымнан тұрып, патшаның ісін атқардым; мен аянға қайран қалдым, бірақ оны ешкім түсінбеді” (26, 27-аяттар).»

Израил үшін әлі де жаны ауырып жүрген Даниял Еремияның пайғамбарлықтарын қайтадан зерттеді. Олар өте айқын еді — соншалықты айқын болғандықтан, ол кітаптарда жазылған осы куәліктер арқылы «Жаратқан Иенің Еремия пайғамбарға айтқан сөзі бойынша, Иерусалимнің қирап бос жатуына жетпіс жыл толатынын» түсінді. Даниял 9:2.

«Пайғамбарлықтың сенімді сөзіне негізделген сеніммен Даниял Иемізден осы уәделердің тез арада орындалуын жалбарына өтінді. Ол Құдайдың абыройы сақталуын өтінді. Өз өтінішінде ол өзін Құдайдың мақсатына сай бола алмағандармен толықтай бірдейлестіріп, олардың күнәларын өз күнәларындай мойындады». Пайғамбарлар мен патшалар, 553, 554.